

מסורת הש"ס

א (לעיל כח.) ט ז"ק נ"ד;
א (מוספת) פ"ג,
ד (ישעיה סא),

הגהות הב"ח

א (במשה אף בעוד
עשה ק וכו' אף בחול
עשה ק;

הגהות הגר"א

[א] במשה מפני ברורי
המדות. נמחק;

לעזי רש"י

אישקומ"א. קפ"ח.
אורש"ר [אדרש"ר].
לחור.

מוסף רש"י

שוקל אדם בשר כנגד
הכלי. טעם המכר בשר
במשקל. א"ע"פ שסור
לשקול לזוטה דהיינו
מעשה חול, מותר הוא
לשקול כנגד הכלי, וכנגד
הקופיץ. סקין גדול
שקופיץ טו בשר, דלכא
שימי ולא היו מעשה חול
(דעיל כח.).
משגידין. אין מעינין
(שם). ברורת שיחין
ובעירות. להטעם בתי מן
לשום, דחי דחי הליץ
לכל ויהי מן הגנולים
(ב"ק צ"ד).

רבינו הגנאל

בסורא אמרי כי תרטא
כו, פירוש נותן דבר
כיו, תרטא, והוא דבר
ידוע באותו מקום, ולזה
פלגו תרטא. ובגוש היו
אומרים כי חלקא ופלגו
חלקא. וכן אחיא וכן
ירבעא בולן שם אותו כלי
הידוע במקומם. [מתנ"י]
אומר אדם לחבירו ביום
טוב מלא לי כלי זה
אבל לא במדה כו.
אוקמה שמואל לתנן
מלא לי כלי זה אנתן
שמיכל מידה ידועה, אפי"ן
כלי שמיכל קפיו והוא
עשוי להשתמש בו בבית,
אבל לא במידה, אבל
לא בכלי המיוחד למרוד
בו לבני אדם שאינו
עשוי להשתמש בו אלא
למרוד בלבד, נכון קפיו
שורא עשוי למרוד בו
למכירה ולקנייה אילו
היה למימר אפילו רכי
ידועה למימר אפילו רכי
העשוי להשתמש בו, כיון
שמיכל מידה ידועה אסור
למלאותו ולתת אותו
לחבירו ביו"ט, שנמצא
כאילו מרוד ומכר בו, כיון
ואקשינן וכי ר' יהודה
הממיר בשמחת יו"ט

אין צדין פרק שלישי ביצה

כ"ט.

עין משפט נר מצוה

בו א מיי פ"ד מהל'
יו"ט הלכה כה סג
לאין עה טו"ש"ע א"ח
סימן מק סעף א'
בו ב ג מיי שם סג
טו"ש"ע א"ח סימן
מק סעף ג וסימן סג
סעף א'
ד (טו"ש"ע ח"מ סימן סג
סעף ב:)
מח ה מיי שם הלכה כה
סג טו"ש"ע א"ח
סימן מק סעף ד וסימן
סג סעף ב:)
מב ו מיי וסג טו"ש"ע
טו"ש"ע א"ח סימן
מק סעף ד'
ג ז מיי וסג טו"ש"ע
א"ח סימן מק סעף א':

רבינו הגנאל (המשך)

ורבנן [מקילין]. והא
איכא שמעינן להו,
דתנן רבי יהודה אומר
שוקל אדם בשר כנגד
הכלי כו. ופריקנן דרבי
יהודה יארבי יהודה לא
קשיא, התם ככלי שאינו
עומד במשקל יודע לפיכך
מותר, הכא למלאות ולתת
לו בכלי העומד למדה
ידועה ואסור. לרבנן
נמי דאמרי אין משגידין
בשר מאזנים כל עיקר,
משום שגושה מעשה חול
ושוקל באזנים בשביל
כך אסור, אבל הכא
פעמים שנתן אדם יין
ככלי של מדה ושנתן
לפיכך מותר. ובה אבר
ורבנן שלא יזכור לו
כסוד מדה. מעשה באבא
שאלו בן בוגטת שהיה
ממלא מדותיו מערב יו"ט
כו. והחכמים אומרים אף
בחול עשיין כן מפני
מיצוי המדות. תנא הוא
כינס שם גרבי יין כו.
ואסיקנא גישה בהן צרכי
צבור, התניא גול ואינו
יודע ממי גול, לק"י יעשה
בהן צרכי צבור, אילו
הן צרכי צבור ברורת
שיחין ומערות. יושלמי
ר' אלעזר אמר ליעריא
בר חמא מלא לי הדין
מגול ולמחר אנתן מביילין
ליה. אדבריה רב חסדא,
לומר שם דבריו בפיו
לרבנן עוקבא, ודרשי
יהו"כ אדם שעוריים
ולא לפני בהמתו, א' אבל
באומר קב או קביים
ואינו חושש משום מידה.
אמר רב מרדחא אשה
קמה ללוש בו, דכיון
ידיעה דלישה חמשת
רבעים ועוד ט' מסכמת
כדי שתתול חלתה בעין
יפה. ושמואל אמר אסור.
ואסקא אביי ואמר השתא
דתנא דבי שמואל מותר
ואמר שמואל אסור

זמדה ומכר ממנה עד שמכר חשבונו נמצא כל הנותר בחבית על ידי
צדיון שהרתיח היין כשמוציאו ומעלה אופיא איסקומ"א בלע"ז ואין
המדה מלאה והן נקראין צדיון לפי שמצדיון אותן מן היין כששומה
אי נמי על דקלישי וחיגי ושמן יז צו מלוי מפני שמודבק בשולי המדה
ובדפנותיה וציון שכימי צדיון ולא
בשמן: והצדיון נכנסו כו'. כדפרישית
בצדיון: לפני הגזרים. של הקדש
לעשות צהן זרכי הקדש אס ירלו.
והס לא הקדישוה כצדיון אין יכולין
להקדיש שאינו שלהס אי נמי יכולין
הוא ליה גול בעולה"ט: אמרו להס
חכמים אין חסס וקוקין לך. הואיל
ומתחלה לא נתכונסה לגזול השלקוחות
מוחלין על ידי צדיון ומרופתם שאינם
יכולין לשהות עד ודעי וקא מחלי'
אף אנו אין רצוננו לך. לזה ליהנות
משל אחרים: אמרו להס. חכמים
א"כ אין להס לעשות הקדש אלא
לעשות צהן זרכי רביס שהרי משל
רביס היה ויהנו העבילים מן:
ואין יודע למי גול. שגול אנשים
הרבים: שיחין ומערוס. שמתכסין
צהן מים וסומין מהן. ובצ"ק (דף נ:)
מפרש מאי צור ומאי שיח ומאי
מערה: אדכריה. הנהיגו ומטייל
עמו במצואות העיר: לא ימורד אדם
קצ שעורין. אפילו ליתן לבהמתו
שנראה כמודד למוכר: אצל קודר
הוא. קצק עמנו נוקצ כצרי קומללו
שלא כדק מלמד לתם צדיו למוכר:
קודר. לשון נוקצ: נחוס. מבשל
קדרות נמי קרוי נחוס: יקדיח.
יטרף אורש"ר בלע"ז: ענין יפה.
יעור חלה אחד מ"ד לכהן וכשאניה
יודעת מדת עיסתה היא מקמלת
ואומרת רבי כאן כל כך אצל כשיודעת
מדת עיסתה יודעת מה מפרש ועניה
יפה צה: סנא דבי שמואל. בתוספתא
ססיד שמואל מתנאים שלפניו כמו
ססידו רבי חייא ורבי אושעיא וכמו
ססידו רבי אה המשה: ססא דלמר
שמואל אסור. והוא שנה בשנתו
מותר שמואל בשמעיה דלמר אסור
הלכה למעשה אמה לאשמועינן שהצב
לשאלו הלכה לעשות מעשה מורין לו
אסור ואי חזינן איניש דעבד לא מחינן
צדיה דהלכה דמותר ואין מורין כן:
אין

בסורא אמרי. דרכן לומר לטבח תן לי תרטא או פלג תרטא ובגוש
אמרי חלקא או פלג חלקא ובפומבדיתא אמרי אחיא. כל הטבחין היו
מתמחין בהמותיהם צוה כן וכך נתיחס מן הצהמה ולאותן הגתמים
קרו להו צבורא מרטא ובגוש חלקא ובפומבדיתא אחיא ובגור פקוד
רבעא: מתנ"י אצל לא צמדה.
בגמ' מפרש לה ומאי פלוגתיהו:
שהיה ממלא מדותיו כו'. שאין
מודיין צדיו"ט: אף בחולו פלג מועד
עושה כן. בגמ' מפרש טעמא, ולא
גרסינן צמתני' מפני צדיו המדות
ואית דגרס ליה והן העלאת הרמימות
ובגמרא מפרש: מפני מלוי המדות.
כשהיה מוכר שמן היה לו מדות הרבה
ומצידין הלוקחות כליהן ומודד לאיש
ואיש צמדה לנצמו ומתמנות והולכות
למוד כליהן כל הלינה: גמ' המיוחד
למדה. שמודד ומוכר צו: העומד
למדה. שכשיצטר זה צה זה תחתיו
אצל עדיין לא מדד צו: ואסא רבי
יהודה למימר. כיון דהוא עממו מדה

ולכן עשוי וכדי מדה מחויב לא ימלאנו
למחוי שפיר קופיץ ומוכר בעדין
דחול: כלי קופיץ אין עומדין לך:
כדעדין בחול. צמאזנים פעמים
שאין הליטרע לפניו וכיון שידע משקל
כליו שוקל צו: לא קא עבדי כעובדין
דחול. דעדיין לא ילא טבעו של כלי
זה למדה: שם מדה. רבעא או לוג
אלא כן יאמר לו סתם כלי זה מלא
לי: הכא לא קא עבדי כדעדין
בחול. שדך לקוחות לומר תן לי לוג
ואין דרכן לומר כלי זה מלא לי בדרך
מקא אלא בדרך הלוואה או מתנה
וא"ע" דמיוחד למדה: עבדי אינשי
דמקרי צמרא. לחכמייה: צמא
דלינא. שם מדה: סנא אף צמועד
עושה כן מפני צטול בית המדרש.
שהיה חסס גדול וצאים רביס לשאלו
שימנו וצמועד רביס עוסקים צמרה
שאין טרודים צמלכה והיה ממלאן
צלינה שאין זמן צית המדרש כדי שיהא
פנוי ציוס. ולמאן דגרס צמתני' מפני
צדיו המדות מפרש הכי מפני צטול
צית המדרש של צאי מועד לא יהיה
פנוי לשהות ולצבר מדותיו שלא ירמימו
לפיכך ממלאן צלינה: הוא כנס כו.
משנתן יין חבית כן וכן לוגין

קא עביד כדעבדין בחול הכא לא קעביד כדעבדין בחול דעבדי אינשי דמקרי צמרא דכילא ושחן:
מעשה באבא שאול בן בטנית: תנא אף במועד עושה כן מפני בטול בית המדרש תנו רבנן הוא כנס
שלש מאות גרבי יין מברורי המדות וחבריו נכנסו שלש מאות גרבי שמן מצצוי המדות והביאום לפני הגזברים
לירושלים אמרו להם אי אתם זקוקים לכך אמרו להם אף אנו אין רצוננו בכך אמרו להם הואיל והחמרתם על
עצמכם עשו מהם צרכי רבים דתניא ד"ג גול ואינו יודע למי גול יעשה בהם צרכי רבים מאי ניגהו אמר רב חסדא
ברורת שיחין ומערות אדבריה רב חסדא לרבנא עוקבא ודרש א"ה לא ימורד אדם שעוריים ויתן לפני בהמתו ביו"ט
אבל קודר הוא קב או קבים ונותן לפני בהמתו ואינו חושש ויהנתתו מודד תבלין ונותן לתוך קדרתו כדי שלא
יקדיח תבשילו אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב מרדחא אשה קמה ביו"ט ונותנת לתוך עיסתה כדי שתתול חלה בעין
יפה ושמואל אמר יאסור והא תנא דבי שמואל מותר אמר אביי השתא דאמר שמואל אסור ותנא דבי שמואל מותר
שמואל